

ДОВІДКА

Про підсумки роботи підприємств житлово-комунального господарства області у 2020 році

Департаментом житлово-комунального господарства Кіровоградської обласної державної адміністрації проведено аналіз фінансово-господарської діяльності 126-ти житлово-комунальних підприємств.

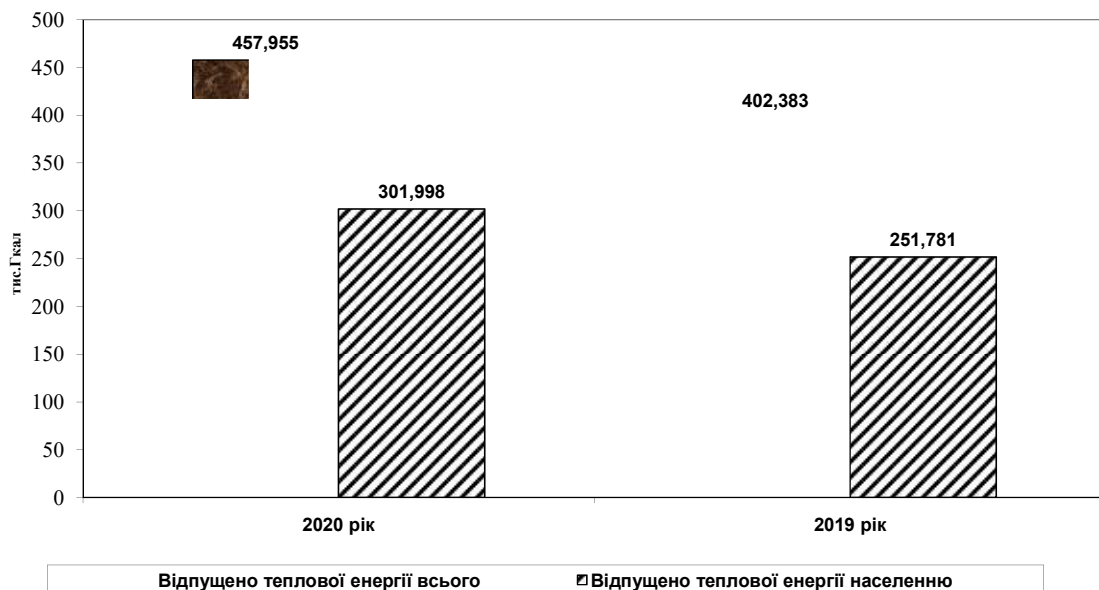
Станом на 01 січня 2021 року на підприємствах житлово-комунального господарства середньооблікова чисельність працівників в еквіваленті повної зайнятості складала – 4170 осіб (з них 70 працівників які надають послугу з утримання будинків, споруд і прибудинкових територій та 296 працівників, які надають послугу з поводження з побутовими відходами).

Найбільш вагомою підгалуззю житлово-комунального господарства є водопровідне господарство, у якій працює 1160 осіб. У теплоенергетиці зайнято 1084 працівника, у житловому господарстві – 857 працівників, у каналізаційному господарстві – 773 особи.

За підсумками 2020 року підприємствами області, що надають послуги теплопостачання, відпущено теплової енергії 457,955 тис.Гкал., що на 12,1 % або 55,572 тис.Гкал більше ніж у минулому році.

Населенню відпущено теплової енергії 301,998 тис.Гкал., що на 19,9 % або на 50,217 тис.Гкал більше ніж у 2019 році

Виробництво теплової енергії (тис.Гкал)

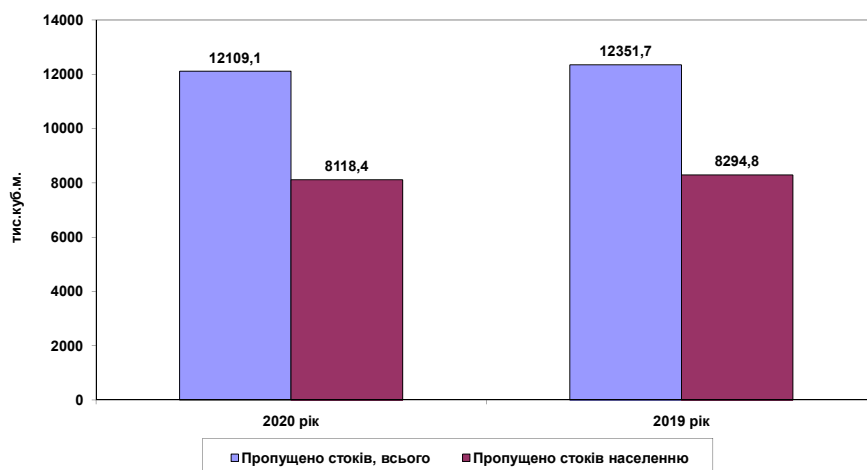
Підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання, у 2020 році відпущено води більше на 101,9 тис.куб.м, або на 0,6 % порівняно з минулим роком.

Так, усім споживачам відпущено 18216,3 тис.куб.м. води. Населенню надано послуг з централізованого водопостачання 13054,1 тис.куб.м., що менше на 165,9 тис.куб.м, або на 1,3 % порівняно з минулим роком.

Також, порівняно з 2019 роком, спостерігається зменшення пропуску стічних вод усім категоріям споживачів на 242,6 тис.куб.м., або 2 %. Населенню надано послуг з централізованого водовідведення на 176,4 тис.куб.м, або на 2,1 % менше ніж у минулому році.

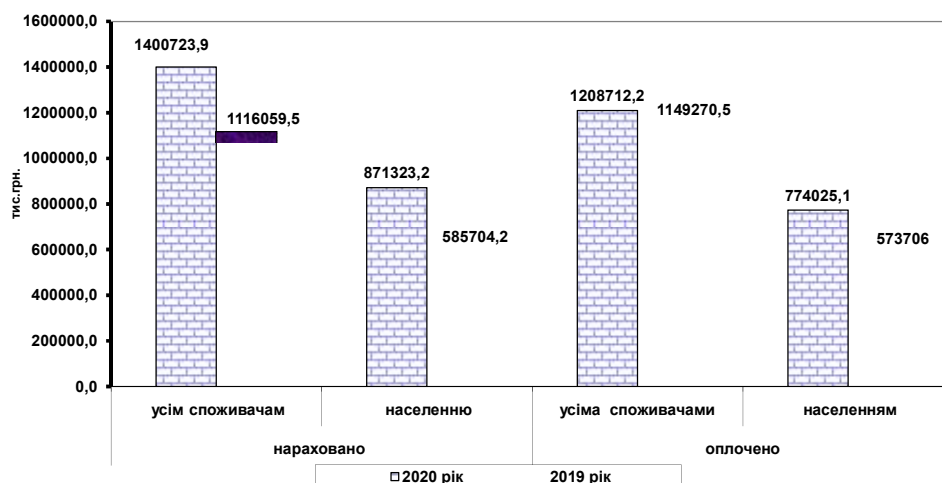
Пропущено стоків, тис.куб.м.

За підсумками 2020 року житлово-комунальними підприємствами реалізовано послуг з тепло-, водопостачання та водовідведення, з утримання будинків, споруд і прибудинкових територій, з управління багатоквартирним будинком, з поводження з побутовими відходами на суму 1400723,9 тис.грн. (без ПДВ), або 125,5 % до відповідного періоду минулого року (1116059,5 тис.грн. (без ПДВ)). Оплачено послуг усіма споживачами 1208712,2 тис.грн. (без ПДВ), або на 5,2 % більше ніж у 2019 році (1149270,5 тис.грн. (без ПДВ)).

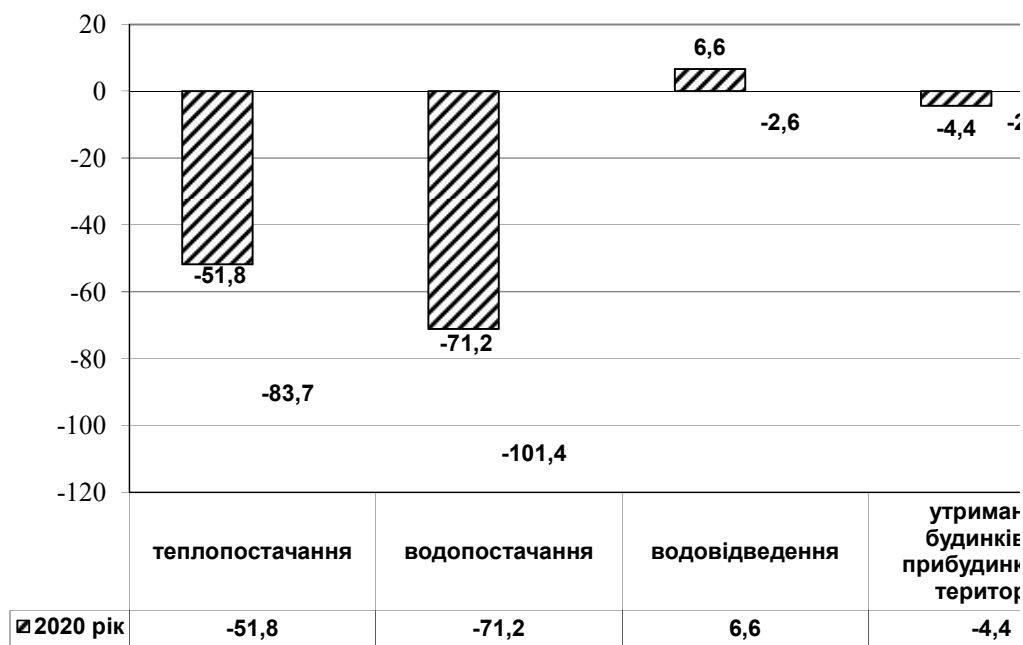
У 2020 році населенню реалізовано послуг з тепло-, водопостачання та водовідведення, з утримання будинків, споруд і прибудинкових територій, з управління багатоквартирним будинком, з поводження з побутовими відходами на суму – 871323,2 тис.грн. (без ПДВ), або 148,8,8% (за відповідний період минулого року – 585704,2 тис.грн. (без ПДВ)), оплачено послуг населенню – 774025,1 тис.грн. (без ПДВ), або 134,9 % (у 2019 році 573706,0 тис.грн. (без ПДВ)).

Обсяг послуг, наданий житлово-комунальними підприємствами у 2019 та 2020 роках, (тис.грн.)

Фінансовий результат діяльності житлово-комунальних підприємств від надання послуг: теплопостачання, водопостачання та водовідведення, з утримання будинків, споруд і прибудинкових територій, з управління багатоквартирним будинком, з поводження з побутовими відходами у 2020 році – збиток у сумі 103,4 млн.грн., що на 86,8 млн.грн., або на 45,6% менше ніж у 2019 році (збиток у сумі 190,1 млн.грн.).

Фінансовий результат діяльності підприємств житлово-комунального господарства за 2020 рік згідно з формою №1 С (звіт про витрати на виробництво послуг) в млн.грн.

З прибутками спрацювали підприємства, що надають послуги з централізованого водовідведення – 6,6 млн.грн. (у 2019 році збиток 2,6 млн.грн.).

Підприємства, що надають послуги з централізованого водопостачання отримали збитки в сумі 71,2 млн.грн., що на 30,2 млн.грн., або 29,8 % менше ніж у січні-грудні 2019 року.

У 2020 році порівняно з минулим роком підприємства водопровідно-каналізаційного господарства зменшили збитки на 39,5 млн.грн., або 38%.

Серед підприємств водопровідно-каналізаційного господарства найбільші збитки має ОКВП "Дніпро-Кіровоград" – 52,2 млн.грн. (91,7 млн.грн. у відповідному періоді минулого року).

Збитковість ОКВП "Дніпро-Кіровоград" за 2020 рік пояснюється значними витратами від курсової різниці, які виникли у зв'язку з наявністю кредитів в дол.США, що отримані в рамках співпраці зі Світовим банком.

Довідково. У 2020 році отримані інші операційні доходи, у тому числі дохід від курсової різниці в сумі 46642,8 тис.грн. та понесені операційні витрати, в тому числі витрати від курсової різниці 113346,86 тис.грн. вплинули на кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства, – загальний збиток, який становить – 98 482,29 тис.грн.

Ще одним із чинників, що спричинили збиткову діяльність підприємства, є здійснення в бухгалтерському обліку переоцінки основних засобів до справедливої вартості при переході на Міжнародні стандарти ведення фінансової звітності та, відповідно, збільшення бухгалтерської амортизації. Водночас, у діючому тарифі розрахунок амортизаційних відрахувань проведено за вимогами Податкового кодексу України, відповідно до Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.

Довідково. Так, у 2020 році амортизація розрахована за вимогами Податкового кодексу України склала 26752,93 тис.грн., бухгалтерська амортизація відповідно – 99251 тис.грн.

Збитки отримали підприємства, що надають послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій 4,4 млн.грн. (у 2019 році збиток 2,4 млн.грн.).

Це пояснюється тим, що з 10 червня 2018 року вступив в силу Закон України "Про житлово-комунальні послуги" в частині регулювання послуги з управління багатоквартирним будинком. Наразі Законом не визначено послуги з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій, натомість передбачено, що до житлово-комунальних послуг відноситься житлова послуга – послуга з управління багатоквартирним будинком. Відповідно до Закону України "Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку" визначено три форми управління багатоквартирним будинком:

- самостійне управління багатоквартирним будинком співвласниками;
- управління багатоквартирним будинком управителем;
- управління багатоквартирним будинком об'єднанням співвласників багатоквартирного будинку (ОСББ).

Тому, згідно з вказаними Законами значна більшість співвласників багатоквартирних будинків обрали нову форму управління багатоквартирним будинком.

Аналізуючи результати діяльності 21 підприємства від надання послуг з управління багатоквартирним будинком за 2020 рік з них 14 спрацювали з прибутками, загалом сума прибутків становить 18,7 млн.грн.

Підприємства, які у 2020 році надавали послуги з поводження з побутовими відходами спрацювали збитково, сума збитків становить 1,4 млн.грн.

Спостерігається значне зменшення збитків підприємств комунальної теплоенергетики на 31,8 млн.грн., або 38,1 % (51,8 млн.грн. у 2020 році проти 83,7 млн.грн. у 2019 році). Серед підприємств теплоенергетики найбільші збитки мають: КП "Теплоенергетик" 29,5 млн.грн. (30,9 млн.грн. у 2019 році) та КП "Теплокомуненерго" Олександрійської міської ради" 15,9 млн.грн. (3,9 млн.грн. у 2019 році).

Водночас спостерігається зменшення збитків від надання послуг тепlopостачання СП ТОВ "Світловодськпобут" 7,1 млн.грн. проти 11 млн.грн. у 2019 році.

Основні чинники збитковості тепlopостачальних підприємств наступні: невчасне встановлення тарифів при зміні вартості складових тарифів;

невчасні та не в повному обсязі розрахунки споживачів за спожиті послуги;

наявність заборгованості з різниці в тарифах на теплову енергію, опалення та постачання гарячої води, послуги з централізованого водопостачання, водовідведення, що вироблялися, транспортувалися та постачалися населенню, бюджетним установам і організаціям та/або підприємствам централізованого питного водопостачання та водовідведення, що надають послуги з централізованого водопостачання та водовідведення, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії та послуг з централізованого водопостачання, водовідведення, опалення та постачання гарячої води тарифам, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи органом місцевого самоврядування, яка утворилася до 01 січня 2016 року, є офіційно підтвердженою відповідною комісією і на даний час становить 71,6 млн.грн., у тому числі перед тепlopостачальними підприємствами – 55,5 млн.грн., водопостачальними підприємствами – 16,1 млн.грн.

Найбільші підприємства комунальної теплоенергетики області мають значну заборгованість за спожитий природний газ та користуються виключно рахунками із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу.

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 червня 2014 року №217 "Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу" (зі змінами) щомісячно затверджується реєстр нормативів

перерахування коштів, що надходять на вказані рахунки як плата за теплову енергію та/або надані послуги з централізованого опалення від усіх категорій споживачів.

На виконання Закону України №1730 “Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних підприємств та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії” станом на 01 січня 2021 року до реєстру підприємств по реструктуризації заборгованості за електричну енергію та природний газ внесено 4 теплопостачальні підприємства області.

Укладені договори реструктуризації СП ТОВ “Світловодськпобут” м.Світловодськ, КП “Теплоенергетик м. Кропивницький, КП “Теплокомуненерго” Олександрійської міської ради та КП Смолінський “Добробут” смт Смоліне.

За січень-грудень 2020 року порівняно з відповідним періодом минулого року зросла середня фактична собівартість виробництва послуг з централізованого водопостачання на 7,6 %, централізованого водовідведення – 10,7 %, централізованого теплопостачання – 0,4 %.

Період	Собівартість		
	Водопостачання, грн./куб.м	Водовідведення, грн./куб.м	Теплопостачання, грн./Гкал.
2020 рік	21,98	13,94	1641,97
2019 рік	20,42	12,59	1635,64
%	107,6	110,7	100,4

Собівартість виробництва житлово-комунальних послуг постійно збільшується через підвищення цін на пально-мастильні матеріали, зростання вартості енергоносіїв (природного газу та електроенергії), законодавчо встановленого рівня мінімальної заробітної плати та інших складових витрат.

Так, у порівнянні з минулим роком вартість 1 кВт електроенергії 1 та 2 класів, яку відпускає ТОВ “Кіровоградська обласна енергетична компанія” зросла на 10,8 % та 13,1 % відповідно.

Період	Вартість електроенергії, грн./кВт (без ПДВ) 1 класу	Вартість електроенергії, грн./кВт (без ПДВ) 2 класу
станом на 01.01.2020 р.	1,95133	2,50584
станом на 01.01.2021 р.	2,16145	2,83481
Збільшення, %	110,8	113,1

Вартість природного газу (без ПДВ і надбавок постачання та транспортування), який використовується для виробництва теплової енергії, протягом 2020 року зросла на 31%.

Період	Вартість природного газу, грн./тис. м куб. (без ПДВ) і надбавок транспортування розподілу
Січень 2020 р.	4650,0
Грудень 2020 р.	6103,10
Збільшення, %	131,0

Станом на 01 січня 2021 року законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати становить 6000 грн., який збільшився на 1277 грн., або 27 % (на 01 січня 2020 року законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати становив 4723 грн.).

Собівартість виробництва 1 куб.м води у 2020 році збільшилась на 1,56 грн., порівняно до собівартості 2019 року, а саме:

за рахунок витрат на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи – 1,94 грн.,

амортизації основних фондів – 0,19 грн. та інших операційних витрат – 0,20 грн.

Водночас спостерігається зменшення матеріальних витрат на 0,77 грн. порівняно з відповідним періодом минулого року.

Також збільшилась собівартість виробництва 1 куб.м стоків, а саме: 2020 рік – 13,94 грн./куб.м., 2019 рік – 12,59 грн./куб.м. Збільшення відбулось за рахунок зростання витрат

на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи – 1,66 грн.,

інших матеріальних витрат на 0,05 грн.;

матеріальні витрати, амортизація, інші матеріальні витрати зменшилися у порівнянні з 2019 роком на 0,09 грн., 0,2 грн. та 0,02 грн. відповідно.

У 2020 році збільшилась собівартість 1Гкал послуг з виробництва теплової енергії на 6,33 грн. до собівартості минулого року (1635,64 грн.) за рахунок: витрат на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи – 67,8 грн., амортизації – 0,19 грн.; матеріальні та інші витрати зменшилися на 54,6 грн. та 7,01 грн. відповідно порівняно з 2019 роком.

Рівень відшкодування середньозваженими тарифами (без ПДВ) середньої фактичної собівартості комунальних послуг по підприємству

послуга	у цілому по підприємству (доходи покривають витрати), %	
	2020 рік	2019 рік
теплопостачання	88,9	80,7
водопостачання	78,5	61,8
водовідведення	98,6	86,9

Рівень відшкодування фактичної собівартості на виробництво житлово-комунальних послуг середньозваженими тарифами станом на **01 січня 2021 року**:

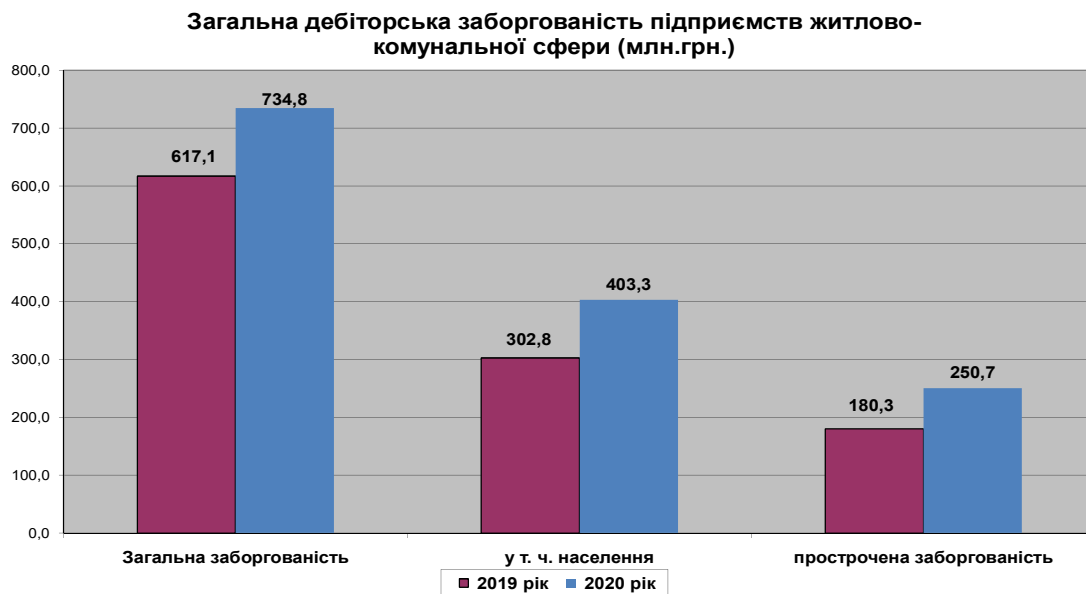
послуга	населенням, %	бюджетними споживачами, %	комерційними споживачами, %
теплопостачання	88,6	115,7	94
водопостачання	86,7	88,8	90,2
водовідведення	118,9	129,7	123,4
утримання будинків, споруд і прибудинкових територій	50,8	х	100,0
управління багатоквартирним будинком	107,1	х	100,0

Основним механізмом соціального захисту населення області, як загалом в Україні, є програма житлових субсидій.

У 2020 році 92,8 тисяч сім'ям надано житлових субсидій на житлово-комунальні послуги на суму 724,9 млн.грн. (у 2019 році 98,1 тисяч сім'ям на суму 869,2 млн.грн.).

Встановлені тарифи, які не відшкодовують собівартість виробництва послуг, невчасна та не у повному обсязі оплата житлово-комунальних послуг споживачами спричиняють недостатність обігових коштів у підприємств житлово-комунального господарства.

Загальна дебіторська заборгованість підприємств житлово-комунального господарства збільшилась на 19,1 %, або на 117,7 млн. грн. порівняно з 2019 роком і станом на 01 січня 2021 року складає 734,8 млн. грн., у тому числі дебіторська заборгованість населення 403,3 млн.грн. проти 302,8 млн.грн. станом на 01 січня 2020 року.

Найбільший обсяг боргу в загальній сумі дебіторської заборгованості мають теплопостачальні підприємства – 191,8 млн.грн., або 26,1% до загального обсягу дебіторської заборгованості, та підприємства водопровідно-каналізаційного господарства – 113,9 млн.грн., або 15,5 % до загального обсягу.

Для зменшення дебіторської заборгованості за житлово-комунальні послуги підприємствами-надавачами послуг проводиться претензійно-позовна робота.

Так, станом на 01 січня 2021 року подано 15710 позовів до фізичних осіб на суму 82,7 млн.грн. (станом на 01 січня 2020 року – 14374 позови на суму 55,7 млн.грн.), розглянуто 13017 позовів на суму – 47,9 млн.грн. (станом на 01 січня 2020 року – 12382 позови на суму – 37,5 млн.грн.), утримано – 15,0 млн.грн. (станом на 01 січня 2020 року 13,1 млн.грн.).

До юридичних осіб подано 312 позовів на суму 36,5 млн.грн. (станом на 01 січня 2020 року подано 282 позови на суму 26,9 млн.грн.), розглянуто 292 позови на суму – 23,3 млн.грн. (станом на 01 січня 2020 року 264 позови на суму – 13,7 млн.грн.), утримано – 12 млн.грн. (станом на 01 січня 2020 року 7,3млн.грн.).

Загальна кредиторська заборгованість станом на 01 січня 2021 року складає 1382,2 млн.грн., у тому числі за товари, роботи, послуги – 819,9 млн.грн., або 59,3 % до обсягу кредиторської заборгованості. У порівнянні з відповідним періодом минулого року загальна кредиторська заборгованість збільшилась на 192,7 млн.грн. або на 16,2 %, яка станом на 01 січня 2020 року складала 1189,5 млн.грн., (у т. ч. за товари, роботи, послуги 669,4 млн.грн., або 56,3 % до обсягу кредиторської заборгованості).

Обсяг простроченої кредиторської заборгованості станом на 01 січня 2021 року складає 352,7 млн.грн., або 25,5 % до обсягу загальної кредиторської заборгованості і збільшився на 39,7 млн.грн., або 12,7 % до обсягу боргу на 01 січня 2020 року (313 млн.грн.).

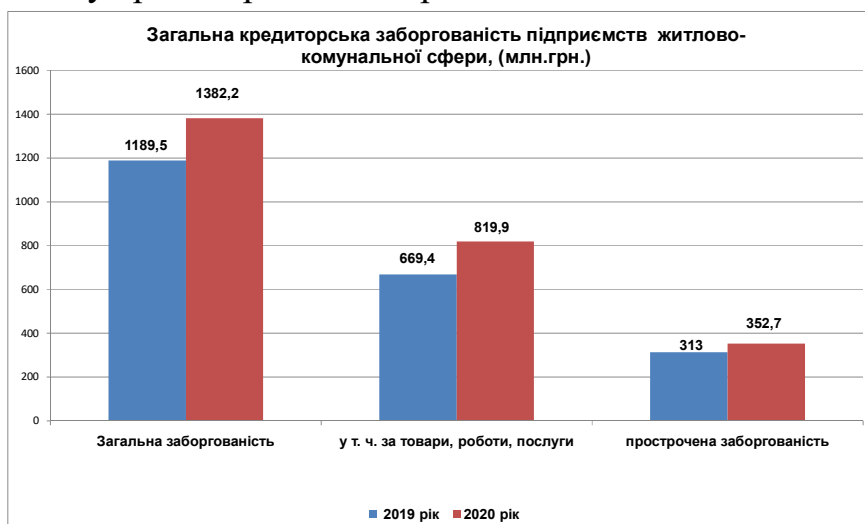
Найбільша питома вага у загальній сумі кредиторської заборгованості належить підприємствам теплопостачання – 280,9 млн.грн. (892 млн. грн. станом на 01.01.2020), або 20,3 % та підприємствам водопровідно-каналізаційного господарства – 224,3 млн.грн. (194,9 млн.грн. станом на 01.01.2020), або 16,2 %. Серед підприємств житлово-комунальної сфери найбільшу кредиторську заборгованість мають:

КП "Теплоенергетик" – 756,2 млн.грн., або 54,7 % до загального обсягу кредиторської заборгованості;

ОКВП "Дніпро Кіровоград" – 222,6 млн.грн, або 16,1 % до загального обсягу кредиторської заборгованості;

КП "Теплокомуненерго" Олександрійської міської ради – 143,7 млн.грн., або 10,4 % до загального обсягу кредиторської заборгованості;

СП ТОВ "Світловодськпобут" – 135,1 млн.грн., або 9,8 % до загального обсягу кредиторської заборгованості.

Органи місцевого самоврядування встановлюють економічно необґрунтовані тарифи та всупереч вимогам законодавства не передбачають видатки у місцевих бюджетах, на відшкодування різниці в тарифах між затвердженим розміром тарифів на комунальні послуги та економічно обґрунтованими витратами на їх виробництво або фінансову підтримку підприємствам житлово-комунального господарства.

Так, у 2020 році в місцевих бюджетах передбачалися видатки на підтримку житлово-комунальних підприємств у сумі 184,5 млн.грн. (166,5 млн.грн. у 2019 році), у тому числі:

на розвиток житлово-комунальних підприємств – 51,8 млн.грн. (20,6 млн.грн. у 2019 році);

фінансову допомогу для відшкодування витрат від операційної діяльності підприємств – 124,8 млн.грн. (143,3 млн.грн. у 2019 році)

дотацію на різницю між затвердженими тарифами та економічно обґрунтованими витратами на виробництво послуг – 7,9 млн.грн. (2,6 млн.грн. у 2019 році)

Станом на 01 січня 2021 року профінансовано 179 млн.грн., або 97 %. (станом на 01 січня 2020 року профінансовано 160,5 млн.грн., або 96,4 %), у тому числі:

на розвиток житлово-комунальних підприємств – 47,7 млн.грн., або 92,1 % (19,3 млн.грн., або 93,7 % у 2019 році);

фінансову допомогу для відшкодування витрат від операційної діяльності підприємств – 123,7 млн.грн., або 99,1 % (139,3 млн.грн., або 97,2 % у 2019 році);

дотацію на різницю між затвердженими тарифами та економічно обґрунтованими витратами на виробництво послуг – 7,6 млн.грн. або 96,2 % (1,9 млн.грн., або 73,1 % у 2019 році).
